

Vergaderjaar 1989–1990

19 405

Wijziging van de gemeentewet, de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1966, de Wet op de rechterlijke organisatie en de Wet gemeenschappelijke regelingen inzake parkeerbelastingen

Nr. 13

TWEEDE NOTA VAN WIJZIGING

Ontvangen 3 november 1989

In het voorstel van wet worden de volgende wijzigingen aangebracht:

I. De tekst van artikel I, onderdeel B, komt te luiden:

B

Na artikel 276 wordt een nieuw artikel 276a ingevoegd, luidende:

Artikel 276a

1. In het kader van de parkeerregulering kunnen de volgende belastingen worden geheven:

a. een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij de belastingverordening dan wel krachtens de belastingverordening in de daarin aangewezen gevallen door burgemeester en wethouders te bepalen plaats, tijdstip en wijze;

b. een belasting ter zake van een van gemeentewege verleende vergunning voor het parkeren van een voertuig op de in die vergunning aangegeven plaats en wijze.

2. Voor de toepassing van het eerste lid wordt onder parkeren verstaan het gedurende een aaneengesloten periode doen of laten staan van een voertuig, anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen van personen dan wel het onmiddellijk laden of lossen van goederen, op binnen de gemeente gelegen voor het openbaar verkeer openstaande terreinen of weggedeelten, waarop dit doen of laten staan niet ingevolge een wettelijk voorschrift is verboden.

3. De belasting bedoeld in het eerste lid, onderdeel a, wordt geheven van degene die het voertuig heeft geparkeerd.

4. Als degene die het voertuig heeft geparkeerd wordt mede aangemerkt degene die de belasting voldoet dan wel te kennen geeft of heeft gegeven de belasting te willen voldoen.

5. Zolang geen voldoening van de in het eerste lid, onderdeel a, bedoelde belasting heeft plaatsgevonden wordt de houder van het voertuig aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd. Met

betrekking tot een motorrijtuig dat is ingeschreven in het krachtens de Wegenverkeerswet (Stb. 1935, 554) aangehouden register van opgegeven kentekens wordt als houder aangemerkt degene op wiens naam het voor het motorrijtuig opgegeven kenteken ten tijde van het parkeren in het register was ingeschreven. De tweede volzin vindt geen toepassing indien:

- a. blijkt dat ten tijde van het parkeren een ander in het kentekenregister had moeten staan ingeschreven, in welk geval die ander wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd;
 - b. een voor ten hoogste drie maanden aangegane huurovereenkomst wordt overgelegd waaruit blijkt wie ten tijde van het parkeren ingevolge deze overeenkomst de huurder van het voertuig was, in welk geval de huurder wordt aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd.
6. De belasting wordt niet geheven van degene die ingevolge het vijfde lid is aangemerkt als degene die het voertuig heeft geparkeerd indien deze aannemelijk maakt dat ten tijde van het parkeren een ander tegen zijn wil van het voertuig gebruik heeft gemaakt en dat hij dit gebruik redelijkerwijs niet heeft kunnen voorkomen.
7. De belasting bedoeld in het eerste lid, onderdeel b, wordt geheven van degene die de vergunning heeft aangevraagd.
8. Het tarief van de in het eerste lid bedoelde belastingen kan afhankelijk worden gesteld van de parkeerduur, van de parkeertijd, van de ingenomen oppervlakte en van de ligging van de terreinen of weggedeelten.

II. De tekst van artikel I, onderdeel D, komt te luiden:

D

Na artikel 283 worden twee nieuwe artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 283a

1. De belasting, bedoeld in artikel 276a, eerste lid, onderdeel a, wordt geheven bij wege van voldoening op aangifte dan wel op andere wijze.
2. Als voldoening op aangifte wordt uitsluitend aangemerkt:
 - a. het bij de aanvang van het parkeren inwerkingstellen van een parkeermeter of een parkeerautomaat op de daartoe bestemde wijze en met inachtneming van de door burgemeester en wethouders gestelde voorschriften;
 - b. indien ingevolge artikel 283b, eerste lid, een wielklem is aangebracht, de voldoening op aangifte op de door burgemeester en wethouders bepaalde wijze.
3. Ten aanzien van de in het tweede lid, onderdeel a, bedoelde voldoening op aangifte is bezwaar op grond van artikel 24 van de Algemene wet niet mogelijk.
4. Ingeval een naheffingsaanslag wordt opgelegd, wordt deze berekend over een parkeerduur van een uur, tenzij aannemelijk is dat het voertuig langer dan een uur zonder betaling geparkeerd heeft gestaan.
5. Met betrekking tot de naheffingsaanslag blijven de artikelen 21 en 22 van de Algemene wet buiten toepassing.
6. Ter zake van het opleggen van een naheffingsaanslag worden kosten in rekening gebracht. Deze kosten maken onderdeel uit van de naheffingsaanslag en worden afzonderlijk op het aanslagbiljet vermeld. Ten aanzien van hetzelfde voertuig worden per aaneengesloten periode de kosten niet vaker dan eenmaal per kalenderdag in rekening gebracht.
7. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de wijze van berekening en de maximale hoogte van de in

het zesde lid bedoelde kosten. In de belastingverordening wordt het bedrag van de in rekening te brengen kosten bepaald.

8. In afwijking van artikel 2 van de Invorderingswet kan, indien het niet mogelijk is het aanslagbiljet terstond aan de belastingschuldige uit te reiken, worden volstaan met het aanbrengen van het aanslagbilet op of aan het voertuig. Alsdan vermeldt het aanslagbiljet niet de naam van de belastingschuldige maar het kenteken van het voertuig. Bij gebreke van een kenteken vermeldt het aanslagbiljet een of meer gegevens die kenmerkend zijn voor het geparkeerde voertuig.

9. De naheffingsaanslag is dadelijk en ineens invorderbaar.

Artikel 283b

1. Bij de belastingverordening kan worden bepaald dat terstond nadat het aanslagbiljet aan de belastingplichtige is uitgereikt dan wel terstond nadat het aanslagbiljet, overeenkomstig artikel 283a, achtste lid, aan het voertuig is aangebracht, burgemeester en wethouders bevoegd zijn tot zekerheid van de betaling van de naheffingsaanslag bedoeld in artikel 283a, vierde lid, aan het voertuig een mechanisch hulpmiddel, hierna te noemen: wielklem, te doen aanbrengen, waardoor wordt verhinderd dat het voertuig wordt weggereden.

2. Bij de belastingverordening dan wel krachtens de belastingverordening in de daarin aangewezen gevallen door burgemeester en wethouders worden de terreinen of weggedeelten aangewezen, alwaar de wielklem wordt toegepast.

3. Ter zake van het aanbrengen alsmede van het verwijderen van de wielklem worden kosten in rekening gebracht.

4. De wielklem wordt niet verwijderd dan nadat de naheffingsaanslag alsmede de kosten van het aanbrengen en van het verwijderen van de wielklem zijn voldaan. Na deze voldoening vindt de verwijdering van de wielklem zo spoedig mogelijk plaats.

5. Na afloop van een in de belastingverordening te bepalen termijn, die ten minste 24 uren bedraagt, na aanbrenging van de wielklem zijn burgemeester en wethouders bevoegd het voertuig naar een door hen aangewezen plaats te doen overbrengen en in bewaring te doen stellen. Ter zake van de in de eerste volzin bedoelde overbrenging en bewaring wordt proces-verbaal opgemaakt en worden kosten in rekening gebracht.

6. Burgemeester en wethouders dragen er zorg voor, dat in een daartoe aangelegd register aantekening wordt gemaakt van de gevallen, waarin de in het vijfde lid bedoelde bevoegdheid wordt uitgeoefend.

7. Burgemeester en wethouders dragen zorg voor de bewaring van de ingevolge het vijfde lid in bewaring gestelde voertuigen.

8. Burgemeester en wethouders geven het voertuig terug aan de rechthebbende, nadat de naheffingstoeslag, de kosten van het aanbrengen en verwijderen van de wielklem en de kosten van overbrenging en bewaring zijn voldaan.

9. Wanneer het voertuig binnen 48 uren na het in bewaring stellen niet is afgehaald, geven burgemeester en wethouders zo mogelijk binnen zeven dagen van de overbrenging en bewaring kennis:

a. indien het voertuig een motorrijtuig is, dat een kenteken voert als bedoeld in artikel 9, eerste lid, onder 1e, van de Wegenverkeerswet aan degene aan wie dat kenteken is opgegeven;

b. indien blijkt dat ter zake van het voertuig aangifte van vermissing is gedaan, aan degene die de aangifte heeft gedaan;

c. in nader door Onze Minister van Binnenlandse Zaken te bepalen gevallen op de daarbij aangegeven wijze.

10. De kosten van opsporing van degene aan wie de kennisgeving wordt gezonden en die van het doen van de kennisgeving worden voor

de toepassing van dit artikel gerekend tot de kosten van overbrenging en bewaring.

11. Wanneer het voertuig binnen drie maanden na het in bewaring stellen niet is afgehaald, zijn burgemeester en wethouders bevoegd het te verkopen of, indien verkoop naar hun oordeel niet mogelijk is, het voertuig om niet aan een derde in eigendom over te dragen of te laten vernietigen. Gelijke bevoegdheid hebben zij ook binnen die termijn, zodra het gezamenlijke bedrag van de naheffingsaanslag, de kosten van het aanbrengen en verwijderen van de wielklem en de kosten van overbrenging en bewaring, vermeerderd met de voor de verkoop, de eigendomsoverdracht om niet of de vernietiging geraamde kosten, in verhouding tot de waarde van het voertuig naar hun oordeel onevenredig zou worden. Verkoop, eigendomsoverdracht om niet of vernietiging vindt niet plaats binnen twee weken nadat de kennisgeving als bedoeld in het negende lid is uitgegaan. Voor de toepassing van dit artikel worden de kosten van verkoop, eigendomsoverdracht om niet of vernietiging gerekend tot de kosten van overbrenging en bewaring.

12. Gedurende drie jaren na het tijdstip van de verkoop heeft degene, die op dat tijdstip eigenaar was, recht op het opbrengst van het voertuig, met dien verstande dat eerst de kosten van het aanbrengen en verwijderen van de wielklem en van het overbrengen en bewaren van het voertuig en vervolgens de naheffingsaanslag met die opbrengst worden verrekend. Na het verstrijken van die termijn vervalt het eventuele batige saldo aan de gemeente.

13. Bij algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de wijze van berekening van de kosten van het aanbrengen en verwijderen van de wielklem en van het overbrengen en bewaren van het voertuig. In de belastingverordening wordt bepaald tot welke bedragen de kosten in rekening worden gebracht.

14. Burgemeester en wethouders stellen het bedrag van de in rekening te brengen kosten vast bij beschikking.

15. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld omtrent de overbrenging, bewaring, verkoop, eigendomsoverdracht om niet en vernietiging, het inrichten en aanhouden van het in het zevende lid bedoelde register, alsmede omtrent hetgeen verder voor de uitvoering van dit artikel noodzakelijk is.

16. Indien aantoonbaar is dat door het aanbrengen of het verwijderen van de wielklem dan wel tijdens de overbrenging en bewaring schade aan het voertuig is toegebracht, is de gemeente gehouden deze schade te vergoeden.

III. Artikel I, onderdeel E, vervalt.

VI. De tekst van artikel V komt te luiden:

ARTIKEL V

In het tweede lid van artikel 195 van de gemeentewet worden de woorden «als bedoeld in artikel 20, tweede lid, van de Wet op de Motorrijtuigenbelasting 1966 (Stb. 322)» vervangen door: als bedoeld in artikel 276a.

V. De tekst van artikel VI, tweede lid, komt te luiden:

2. Gemeentelijke verordeningen inzake heffing en invordering van parkeerrechten welke zijn vastgesteld vóór de inwerkingtreding van deze wet behouden hun rechtskracht gedurende twee jaar na de datum van inwerkingtreding van deze wet, tenzij zij eerder zijn ingetrokken. Op deze

TOELICHTING

1. Inleiding

In het wetsvoorstel inzake gemeentelijke parkeerbelastingen is een nieuwe belasting met een hoog dagtarief geïntroduceerd, de zogenaamde c-belasting. Volgens de bepalingen van het wetsvoorstel is de belastingplichtige deze belasting verschuldigd indien bij het parkeren geen of te weinig geld in de parkeermeter wordt gedeponeerd, ofwel indien wordt geparkeerd zonder een zogenaamde belanghebbendenvergunning.

In het eindverslag bij dit wetsvoorstel vragen de leden van de fractie van het C.D.A. ons een beschouwing te geven omtrent de relatie van het wetsvoorstel met artikel 6 van het Europees Verdrag ter bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden (EVRM). Zij merken op het denkbaar te achten dat het Europese Hof de voorgestelde c-belasting als strafbepaling zal beschouwen, waardoor strijdigheid zou kunnen ontstaan tussen deze belasting en het genoemde artikel 6 EVRM.

Zoals blijkt uit de brief van 10 oktober 1988 aan de Voorzitter van de Tweede Kamer, is de vraag van deze leden voor het kabinet aanleiding geweest zich nader te beraden oer de verdere procedure met betrekking tot het wetsvoorstel. Inmiddels heeft de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) omtrent de mogelijke onverenigbaarheid van het wetsvoorstel met artikel 6 EVRM advies ingewonnen bij prof. mr. P. van Dijk van de Rijksuniversiteit te Utrecht. Dit advies is u door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten toegezonden. In zijn advies doet prof. Van Dijk tegen de achtergrond van het EVRM een aantal aanbevelingen tot aanpassing van het wetsvoorstel. Het kabinet heeft met betrekking tot deze aanbevelingen het volgende overwogen.

Indien zou worden besloten deze aanbevelingen, met name die over het toekennen van opschortende werking aan een bezwaar tegen de gemeentelijke naheffingsaanslag, over te nemen, zou de effectiviteit van het voorgestelde systeem van fiscale afdoening nadeling worden beïnvloed. Daardoor zou immers de belastingplichtige de mogelijkheid verkrijgen enkel en alleen door te procederen de snelle inning van de verschuldigde parkeergelden te belemmeren. Voorts zou dit er toe leiden dat bij handhaving van de zogenaamde c-belasting het opnemen van de wielklem in het instrumentarium voor de inning van de verschuldigde parkeerbelasting in het gedrang zou komen.

Zoals al in de memorie van antwoord naar voren kwam, hecht het kabinet groot belang aan de wielklem als een naar verwachting zeer effectief instrument voor de handhaving van de voorschriften ter zake van het betaalde parkeren.

Tegen deze achtergrond en met het oog op de verdere voortgang van de ontwikkeling van instrumenten ten behoeve van de parkeerordening heeft het kabinet besloten bij nota van wijziging af te zien van de voorgenomen invoering van de zogenaamde c-belasting. In plaats daarvan voorziet de nota van wijziging in een op de parkeerbelastingen toegesneden systeem van invordering van niet-betaalde parkeergelden, waarbij voor de gemeenten de mogelijkheid wordt geopend de wielklem te hanteren. Daarnaast voorziet de nota van wijziging in de mogelijkheid voor de gemeenten om bij het opleggen van de naheffingsaanslag voor de niet betaalde parkeerbelasting de daarmee samenhangende kosten aan de belastingplichtige in rekening te brengen.

Voor deze – in het belastingrecht bijzondere – mogelijkheid van kostenverhaal is hier aanleiding, aangezien het bij de parkeerbelastingen gaat om de naheffing van relatief geringe bedragen.

Op deze wijze worden de gemeenten in staat gesteld om op een efficiënte en financieel verantwoorde wijze hun parkeerbeleid te realiseren. Het aan de belastingplichtige in rekening brengen van kosten maatregelen en van toezicht in het belang van de belastingheffing is in het belastingrecht overigens niet geheel onbekend. Wij verwijzen in dit verband naar het Besluit kosten en interest douane en accijnzen (Stb. 1962, 335).

2. De bereikbaarheid van de randstad

Inmiddels is het gemeentelijk parkeerbeleid in een nieuw licht komen te staan in het kader van de discussie over de bereikbaarheid van de randstad. Bij het overleg in het kader van het Bereikbaarheidsplan Randstad is door de grote steden en door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten een en andermaal gepleit voor een snelle invoering van de gemeentelijke parkeerbelasting teneinde een vlotte doorstroming van het verkeer en een goede bereikbaarheid van de binnensteden te bevorderen. Tevens is in het overleg met de genoemde gemeenten gebleken dat voor de noodzakelijke aanscherping van het parkeerbeleid de mogelijkheid van toepassing van de wielklem essentieel is. Dezelfde problematiek is aan de orde in een aantal grotere gemeenten buiten de randstad.

Wij achten het zeer wenselijk de gemeenten, die immers rechtstreeks geconfronteerd worden met de parkeerproblematiek, in staat te stellen zelf deze problematiek aan te pakken en tot een oplossing te brengen via een op de lokale situatie toegesneden parkeerinstrumentarium. Met deze nota van wijziging beogen wij de mogelijkheden daartoe te vergroten.

3. Hoofdlijnen van de nota van wijziging

De nota van wijziging maakt het mogelijk de niet betaalde parkeerbelasting in te vorderen via een naheffingsaanslag met doorberekening van de aan het opleggen van die aanslag verbonden kosten aan de belastingplichtige. Daarbij wordt afgezien van de mogelijkheid om een verhoging op te leggen, hetgeen voortvloeit uit het streven om met betrekking tot de parkeerbelastingen verre te blijven van een mogelijke strijd met artikel 6 EVRM. De doorberekening van de kosten van het opleggen van de naheffingsaanslag zal nader worden geregeld bij algemene maatregel van bestuur. Daarin zal een opsomming worden opgenomen van de relevante kostencomponenten (met name personeelskosten en kosten van administratieve verwerking), eventueel nader uit te werken in een berekeningsmethodiek. Op basis daarvan kan elke gemeente vervolgens het ter plaatse geldende kostenbedrag vaststellen. De desbetreffende algemene maatregel van bestuur zal in nauw overleg met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten worden opgesteld.

In de tweede plaats maakt de nota van wijziging het mogelijk de verschuldigde parkeerbelasting onmiddellijk te innen met toepassing van een bijzonder middel, namelijk de wielklem. De afweging of en zo ja in welke gebieden binnen een gemeente van de wielklem gebruik wordt gemaakt teneinde de regulerende werking van de parkeerbelasting ten volle tot haar recht te laten komen, hangt af van de urgentie van de plaatselijke bereikbaarheids- en parkeerproblematiek en dient dus op gemeentelijk niveau plaats te vinden. Het gebruik van de wielklem dient tot zekerheid voor de betaling van de naheffingsaanslag alsmede van de kosten daarvan. De wielklem kan terstond nadat het aanslagbiljet aan de belastingplichtige is uitgereikt, dan wel aan het voertuig is aangebracht, worden aangelegd. Na betaling van de belasting en de verschuldigde kosten wordt de wielklem zo spoedig mogelijk verwijderd. Indien niet

binnen een bepaalde periode wordt betaald, voorziet de voorgestelde regeling tevens in de mogelijkheid het voertuig weg te slepen, zodat de parkeerplaats weer vrij komt.

Volledigheidshalve merken wij nog op dat de gemeenten bij aanvaarding van het gewijzigde wetsvoorstel niet verplicht zijn over te gaan op de daarin voorgestelde wijzen van fiscale afdoening van betaald parkeren, maar daartoe de mogelijkheid krijgen. Voor gemeenten die niet kiezen voor fiscale afdoening (met of zonder wielklem) blijft de huidige wijze van afdoening van kracht, die in de nabije toekomst naar verwachting zal worden vervangen door afdoening op basis van de wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften (Stb. 1989, 300).

4. Deregulering

Met betrekking tot de verscheidenheid aan parkeerregelgeving in relatie tot het dereguleringsstreven kan het volgende worden opgemerkt.

In de eerste plaats is belangrijk dat het onderhavige wetsvoorstel uitsluitend betrekking heeft op situaties waarin parkeren is toegestaan, zij het onder zekere voorwaarden. Dit betekent dat alle stop- en parkeerverboden buiten het bereik van dit wetsvoorstel vallen.

In de tweede plaats heeft het gefiscaliseerde parkeerregime binnen deze beperking uitsluitend betrekking op die gebieden (straten of buurten), die daartoe uitdrukkelijk door de gemeenten worden aangewezen. Dat zullen – met name waar de wielklem wordt toegepast – veelal gebieden zijn met een zodanige hoge parkeerdruk, dat een daarop toegesneden parkeerregime gerechtvaardigd is en ook begrepen zal worden door de betrokken automobilisten. De noodzakelijke voorlichting bij de aanwijzing van deze zogenaamde gefiscaliseerde gebieden zal zeker ook op deze acceptatie gericht moeten zijn. Bij dit alles moet natuurlijk worden bedacht dat de automobilist die kort parkeert en daarvoor betaalt, geen verschil zal merken met de huidige situatie.

Voor de uitvoering en financiering van de nieuwe regeling worden geen nieuwe organen of bestuursinstrumenten in het leven geroepen, met uitzondering van een algemene maatregel van bestuur waarin de doorberekening van kosten aan de belastingplichtige wordt geregeld.

De bepalingen in het wetsvoorstel zullen in vergelijking met de thans bestaande situatie leiden tot een gedeeltelijke verschuiving van handhavingslasten van het politieke en justitiële apparaat naar de gemeenten. De huidige strafrechtelijke afdoening van het betaald parkeren vindt plaats via de politie en het openbaar ministerie. Hetzelfde geldt voor de toekomstige afdoening op basis van de wet administratiefrechtelijke handhaving verkeersvoorschriften. Gemeenten die kiezen voor fiscale afhandeling van het betaald parkeren, nemen daarmee tevens de handhaving voor hun rekening, te weten het toezien op de nakoming van de belastingplicht, het innen van niet betaalde parkeerbelasting en de behandeling van bezwaarschriften. De wielklem vormt daarbij een nieuw element. Overigens hebben gemeenten in een aantal gevallen ook reeds thans eigen parkeerwachters met opsporingsbevoegdheid in dienst ter aanvulling van de politietaak terzake.

Belastingplichtigen, die geen genoegen nemen met de beschikking van het college van burgemeester en wethouders op hun bezwaarschrift, kunnen terecht bij de belastingkamers van de Gerechtshoven. Gezien de «zeeffunctie» van burgemeester en wethouders en het als regel betrekkelijk geringe belang mag echter verwacht worden dat het aantal beroepsprocedures bij de Gerechtshoven beperkt zal zijn. Niettemin

moet hier met enige toename van de werklast worden rekening gehouden.

Gemeenten kunnen de heffingskosten doorberekenen aan de belastingplichtigen. Dit betekent voor burgers die zich houden aan de geldende parkeerregelgeving geen lastenverzwaring.

De taakverlichting voor politie en justitie vermindert de werkbelasting aldaar en biedt ruimte voor een intensivering van handhavingsinspanningen op andere gebieden. Of het hierbij zal gaan om een verhoogde aandacht voor parkeerverboden, andere verkeersovertredingen, of delicten buiten de sfeer van het verkeer hangt af van de plaatselijke omstandigheden in elke gemeente en de prioriteitsstelling in het lokale driehoeksoverleg tussen gemeentebestuur, openbaar ministerie en politie. Hiermee is tevens van belang, in welke mate de gemeentelijke parkeerplichtigers hun aandacht mede op de handhaving van de geldende parkeerverboden zullen blijven richten. Een en ander betekent dat niet met zekerheid valt te voorspellen of de bedoelde verschuiving in de handhavingsinspanningen zal leiden tot een volledige compensatie van het als gevolg van de fiscale afdoening van het betaalde parkeren optredende verlies aan boete-inkomsten op de begroting van het departement van justitie.

Voor het geval de fiscale afdoening bij de gemeenten zou blijken te leiden tot een netto-verlies aan inkomsten bij het Rijk, was in de memorie van toelichting bij het onderhavige wetsvoorstel de mogelijkheid aangekondigd van een korting op het Gemeentefonds. In de thans voorgestelde regeling bestaat voor die korting geen grond, omdat deze regeling aan gemeentezijde budgettair neutraal is. De gemeenten worden in staat gesteld de tot dusver gederfde inkomsten aan niet betaalde parkeergelden te innen. Daar staat echter een verzwaring aan werkbelasting tegenover, met name bij de behandeling van bezwaarschriften. Daarnaast worden de te innen heffingskosten zo berekend dat niet meer dan de werkelijk gemaakte kosten worden verhaald. Daarom ziet het kabinet geen aanleiding om aan de eerder aangekondigde mogelijkheid van een korting op het Gemeentefonds vast te houden. Overigens zal via nader onderzoek moeten worden vastgesteld of en zo ja, in hoeverre meergenoemd netto-verlies aan Rijkszijde blijkt te zijn opgetreden.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 276a

Onderdeel I van de nota van wijziging strekt ertoe het in het wetsvoorstel opgenomen artikel 276a van de gemeentewet te vervangen door een ander artikel 276a.

In het eerste lid is een opsomming opgenomen van de verschillende belastingen die ter zake van het parkeren kunnen worden geheven. In onderdeel a is de belasting omschreven die kan worden geheven in verband met de meest gebruikelijke wijze van parkeren, te weten die bij parkeermeters en parkeerautomaten met onmiddellijke betaling. Daarbij wordt gesproken over een belasting ter zake van het parkeren van een voertuig op een bij de belastingverordening of – ingevolge een in die verordening in bepaalde gevallen daartoe verleende bevoegdheid – door burgemeester en wethouders te bepalen plaats, tijdstip en wijze. Deze delegatiemogelijkheid is nodig, omdat het niet steeds efficiënt zou zijn voor (wijziging van) de aanwijzing van concrete parkeerplaatsen in een straat of binnen een gebied waarvoor bij de verordening is bepaald dat aldaar parkeerbelasting mag worden geheven, een raadsbesluit te

moeten nemen. Zo kunnen burgemeester en wethouders vaststellen op welke plaatsen exact parkeermeters geplaatst moeten worden en waar deze eventueel tijdelijk geplaatst of juist tijdelijk verwijderd zouden moeten worden.

In onderdeel b is de belasting voor zogenaamde vergunninghouders omschreven. Dat zijn degenen wier voertuig op grond van een gemeentelijke vergunning zijn zonder muntinworp bij een parkeermeter of -automaat mag staan, of op andere plaatsen waar dat voor niet vergunninghouders overigens niet is toegestaan. Wij kunnen ons voorstellen dat, om de controlemogelijkheden te vereenvoudigen, in de verordening die deze parkeervergunningen regelt, wordt voorgeschreven dat de vergunning en/of een betalingsbewijs duidelijk zichtbaar in of aan het voertuig aanwezig is.

Met het gebruik van het woord voertuig in artikel 276a wordt beoogd tot uitdrukking te brengen, dat de bevoegdheid tot heffen betrekking heeft op zowel motor- als op andere voertuigen. Dit is bij de huidige parkeergeldverordening eveneens het geval. Het gebruik van het woord voertuig beoogt tevens een einde te maken aan het confronteren van de eigenaar van dat voertuig met verschillende heffingen. Wanneer niet van het parkeren van een voertuig kan worden gesproken, komen die andere heffingsmogelijkheden (bij voorbeeld precariorechten) aan de orde.

In het tweede lid is een nadere aanduiding opgenomen van wat in deze belastingregeling onder parkeren wordt verstaan. Het gaat om het onderscheid tussen parkeren en stoppen en om de beperking tot de openbare ruimte. Verder is de uitzondering opgenomen van in- of uitstappen dan wel laden of lossen, die ook in artikel 86 van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens voorkomt. Voor alle duidelijkheid is daar nog aan toegevoegd, dat het uiteraard niet op grond van andere regelingen verboden moet zijn op de bedoelde plaatsen te parkeren. Met de term «voor het openbaar verkeer openstaande terreinen» is bedoeld zeker te stellen, dat niet alleen het parkeren op de openbare weg, maar ook op parkeerterreinen en bij voorbeeld weilanden die daarvoor zijn opengesteld, aan belastingheffing onderworpen kan worden. Het moet dan wel gaan om terreinen die zich voor parkeerregulering door de gemeenten lenen.

Het derde lid geeft aan wie belastingplichtig is voor de parkeerbelasting die op grond van het eerste lid, onderdeel a, wordt geheven. Belastingplichtig voor die belasting is degene die het voertuig – op een plaats waar parkeerbelasting mag worden geheven – heeft geparkeerd.

Indien de belasting wordt voldaan door middel van het inwerkingsstellen van een parkeermeter (artikel 283a, tweede lid, onder a) of door middel van voldoening van een naheffingsaanslag die is opgelegd omdat niet vooraf een parkeermeter in werking is gesteld (artikel 283a, vierde lid) is het overigens irrelevant of de belastingplichtige (degene die het voertuig heeft geparkeerd) dan wel een ander die belasting voldoet. Van belang is dat de belasting voor het geparkeerd staan van het voertuig wordt voldaan.

Het vierde lid brengt dit tot uitdrukking door te bepalen dat degene die heeft betaald of wil betalen mede wordt aangemerkt als belastingplichtige. Hierdoor wordt tevens voorkomen dat een derde die parkeerbelasting heeft voldaan ten behoeve van de belastingplichtige, zich later op het standpunt zou stellen dat hij niet belastingplichtig was en dat hij dus onverschuldigd heeft betaald.

In de eerste volzin van het vijfde lid is bepaald dat – zolang de belasting niet is voldaan – als belastingplichtige wordt aangemerkt de

houder van het voertuig. Deze bepaling is nodig omdat in dat geval met het oog op het vervolgtraject – invordering van de naheffingsaanslag bij de belastingplichtige – duidelijk dient te zijn wie aanspreekbaar is. Het is immers niet bekend wie schuil gaat achter de belastingplichtige die op de voet van het derde lid als zodanig is aangemerkt.

In de tweede volzin is, voor zover het in het kentekenregister ingeschreven motorrijtuigen betreft, bepaald dat degene die ten tijde van het parkeren in het kentekenregister met betrekking tot het geparkeerde voertuig stond ingeschreven wordt aangemerkt als belastingplichtige. De inschrijving in het kentekenregister is derhalve voor geregistreerde motorrijtuigen van belang voor de vraag wie gehouden is de belasting te voldoen als er geen «spontane» betaling plaatsvindt. Voor andere voertuigen zal in die situatie op andere wijze dienen te worden achterhaald wie als houder kan worden aangesproken.

De tweede volzin vindt ingevolge onderdeel a van de derde volzin geen toepassing indien blijkt dat de inschrijving in het register naar de toestand van het tijdstip van parkeren geen juiste informatie bevat, hetgeen onder andere kan worden aangetoond door overlegging van een «vrijwaringsbewijs». In dat geval wordt degene die in het register vermeld had moeten staan als belastingplichtige aangemerkt (en zal de naheffingsaanslag bij deze worden ingevorderd).

De gelijkschakeling van de in het kentekenregister ingeschrevene met de belastingplichtige vindt ingevolge onderdeel b van de derde volzin evenmin plaats indien een huurovereenkomst wordt overgelegd waaruit blijkt wie ten tijde van het parkeren huurder van het voertuig was. In dat geval wordt de huurder als belastingplichtige aangemerkt. Deze bepaling voorkomt dat autoverhuurbedrijven die in situaties van korte verhuur worden geconfronteerd met naheffingsaanslagen parkeerbelasting, de huurders zouden moeten aanspreken ten einde de verschuldigde belasting te kunnen verhalen. Voor situaties van langere verhuur – in casu gesteld op een periode van langer dan 3 maanden – is een soortgelijke bepaling niet nodig omdat in die situaties de naamsvermelding in het kentekenregister kan worden overgeschreven van het verhuurbedrijf naar de huurder.

De regeling van het zesde lid ziet op de situatie, dat degene die als parkeerder wordt aangemerkt niet betwist dat hij houder of huurder van het voertuig is, maar wel aannemelijk weet te maken dat hij de feitelijke beschikkingsmacht over het voertuig heeft verloren en hem daarvan redelijkerwijs geen verwijt kan worden gemaakt. Te denken valt dan aan gevallen van joy-riding of diefstal. Voor de formulering van dit artikellid is aansluiting gezocht bij de tekst van artikel 16, eerste lid, onderdeel b, van de Wet op de motorrijtuigenbelasting 1966.

Het zevende lid geeft aan wie belastingplichtig is voor de parkeerbelasting die op grond van «vergunning-parkeren» wordt geheven. Belastingplichtig voor die belasting is degene die de vergunning heeft aangevraagd.

Met de regeling van het achtste lid wordt tot uitdrukking gebracht dat op verschillende plaatsen binnen de gemeente verschillende tarieven geheven kunnen worden, maar ook voor een plaats verschillende tarieven naar het soort voertuig en/of het moment van de dag. Dit is gewenst in verband met het parkeerregulerende karakter van de belasting. De differentiatie naar parkeerduur kan tweërlei zijn. Enerzijds kan op bepaalde plaatsen in beginsel alleen kort parkeren gewenst zijn. Het tarief zal dan in het algemeen progressief moeten zijn. Anderzijds kan het zijn, dat juist het lang parkeren moet worden gestimuleerd. Een degressief tarief ligt dan voor de hand.

Met de afhankelijkheid van de ingenomen oppervlakte is bedoeld aan te geven, dat bij voorbeeld voor grote voertuigen of combinaties van voertuigen met aanhanger of oplegger een ander tarief kan gelden. Met de variatie in tarief naar de ligging van de terreinen en weggedeelten is bedoeld de nu in het kader van de parkeergeldverordeningen bestaande differentiatie naar ligging te kunnen voortzetten.

Onderdeel II van de nota van wijziging strekt ertoe twee artikelen in te voeren, de artikelen 283a en 283b.

Artikel 283a

In het eerste lid van artikel 283a zijn met betrekking tot de parkeerbelasting, bedoeld in artikel 276a, eerste lid, onderdeel a, twee heffingstechnieken aangewezen, te weten de heffing bij wege van voldoening op aangifte en de heffing op andere wijze.

De eerstbedoelde heffingswijze is een doelmatige techniek in de gevallen waarin, zoals het geval is bij het parkeren bij parkeermeters en -automaten waarbij de betaling vooraf dient te geschieden, de belastingplichtige zelf de door hem verschuldigde belasting op eenvoudige wijze kan berekenen. Deze techniek biedt, ingeval de verschuldigde belasting niet wordt betaald, de mogelijkheid een naheffingsaanslag op te leggen. Aan de naheffing geven wij met het oog op de rechtsgang de voorkeur boven de mogelijkheid tot navordering waartoe een keuze voor het systeem van heffing op andere wijze zou leiden.

De heffing op andere wijze ziet op het parkeren anders dan bij een parkeermeter of -automaat, zoals het parkeren op terreinen met betaling aan een parkeerwachter of het parkeren op een parkeerterrein met een automatische slagboom. De vereiste betaling vormt aldaar geen probleem. Gelet daarop en op de verschillende denkbare wijzen en tijdstippen van betaling verdient de praktische heffing op andere wijze de voorkeur indien er geen sprake is van parkeren bij een parkeermeter of -automaat.

Met betrekking tot de belasting voor houders van een parkeervergunning als bedoeld in artikel 276a, eerste lid, onderdeel b, is niet bepaald op welke wijze deze belasting dient te worden geheven. Zulks is ook niet nodig aangezien de afgifte van de parkeervergunning in de praktijk verbonden is aan de voldoening van de belasting. Ten aanzien van de wijze van voldoening van deze belasting zijn de gemeenten derhalve vrij in de keuze van de door hen geëigend geachte heffingstechniek.

Het tweede lid regelt in onderdeel a de meest voor de hand liggende wijze van voldoening op aangifte van de in onderdeel a van artikel 276a, eerste lid, bedoelde belasting, te weten de inwerkingstelling vooraf van de parkeermeter of -automaat door middel van inworp van geld. Met de formulering «en met inachtneming van de door burgemeester en wethouders gestelde voorschriften», wordt tot uitdrukking gebracht dat, indien voorschriften zijn gesteld ten aanzien van de wijze van voldoening op aangifte, de belastingplichtige – naast de betaling van het verschuldigde tarief – die voorschriften in acht dient te nemen wil er sprake zijn van de vereiste voldoening op aangifte. Te denken valt bij voorbeeld aan de betaling bij een parkeerautomaat waarbij is voorgeschreven dat het betaalbewijs achter de voorruit wordt geplaatst. Indien de belastingplichtige dit nalaat is niet waarneembaar dat hij inderdaad aan zijn belastingverplichting heeft voldaan. In dat geval heeft de vereiste voldoening op aangifte niet plaatsgevonden.

De belasting moet worden voldaan bij de aanvang van het parkeren. Deze bepaling ziet eveneens op de meest voorkomende wijze van

betaald parkeren, namelijk de inworp vooraf van geld in parkeermeter of -automaat. In onderdeel b van het tweede lid wordt geregeld dat in een situatie waarin aan het voertuig een wielklem is aangebracht, de verschuldigde belasting uitsluitend zal kunnen worden voldaan op de door burgemeester en wethouders bepaalde wijze. Dit opent de mogelijkheid dat bepaald wordt dat over het tijdvak gedurende hetwelk het voertuig «geklemd» heeft gestaan, de belasting – achteraf – op aangifte moet worden voldaan op de plaats waar en het tijdstip waarop ook de naheffingsaanslag op grond waarvan de wielklem is aangebracht, moet worden voldaan. De verschuldigde belasting kan eenvoudig worden berekend op het moment dat de belastingplichtige zich op het daartoe aangewezen kantoor komt melden met het verzoek de wielklem te verwijderen. Aldus doet hij tevens – impliciet – aangifte over de tijdsduur gedurende welke de wielklem aan het voertuig is bevestigd, in welk geval de voldoening op aangifte kan plaatsvinden.

Aangezien op grond van artikel 283b, vierde lid, de wielklem pas verwijderd wordt als de naheffingsaanslag en de kosten van het aanbrengen en verwijderen van de wielklem zijn voldaan, kan een eventueel bezwaar tegen deze voldoening pas achteraf worden ingediend. Dat wil zeggen pas nadat de naheffingsaanslag, de kosten van het aanbrengen en verwijderen van de wielklem en de over de «geklemd» periode verschuldigde belasting, zijn voldaan.

In het derde lid is bepaald dat artikel 24 van de Algemene wet buiten toepassing blijft ten aanzien van de in onderdeel a van het tweede lid bedoelde voldoening op aangifte. Daardoor is bewaar tegen het bedrag dat in de parkeermeter is geworpen, niet mogelijk. Zo'n bezwaar is denkbaar in de situatie waarin de feitelijke parkeerduur korter is dan die waarvoor door middel van betaling is gekozen. In die situatie, waarin men vrijwillig kiest voor een voldoening van een achteraf bezien te hoog bedrag, achten wij het te ver gaan om bezwaar toe te staan.

Het vierde lid bevat een forfaitaire regeling ter zake van de in aanmerking te nemen parkeerduur bij het opleggen van een naheffingsaanslag. Zoals hiervoor reeds vermeld kan bij niet-betaling van een belasting die op aangifte behoort te worden voldaan de verschuldigde belasting worden nageheven. Veelal zal echter bij constatering dat een parkeermeter niet in werking is gesteld, niet kunnen worden vastgesteld hoe lang het voertuig zonder betaling geparkeerd heeft gestaan. Met het oog daarop is ten behoeve van de uitvoerbaarheid de onderhavige forfaitaire regeling opgenomen. Door aan te sluiten bij een parkeerduur van een uur wordt een minimumpositie ingenomen die, gezien de relatief bescheiden bedragen van de parkeertarieven, gerechtvaardigd voorkomt. Wellicht ten overvloede zij opgemerkt dat indien duidelijk is dat ten tijde van de constatering de periode waarover belasting verschuldigd is, minder dan een uur bedraagt, de naheffingsaanslag, afgezien van de daarin begrepen kosten, naar evenredigheid verlaagd dient te worden. Anderzijds ligt het in de rede om in die gevallen waarin daadwerkelijk geconstateerd wordt dat langer dan een uur zonder betaling is geparkeerd, over die werkelijke parkeerduur na te heffen. Hierin voorziet het slot van het vierde lid.

Volledigheidshalve wordt hier nog benadrukt dat zowel de forfaitaire tijdsduur van (het deel van) een uur, als de werkelijke (geconstateerde) periode van meer dan een uur, ziet op de periode die gelegen is vóór het tijdstip waarop wordt geconstateerd dat betaling niet heeft plaatsgevonden. De mogelijkheid bestaat derhalve om bij voortdurende van het onbetaald parkeren een tweede naheffingsaanslag op te leggen over de verstreken periode.

Ter verduidelijking moge het volgende voorbeeld dienen. Een parkeerwachter constateert om 9.30 uur dat bij een voertuig de parkeermeter niet in werking is gesteld, terwijl aldaar belasting verschuldigd is voor parkeren tussen 9.00 uur en 18.00 uur. Aangezien de parkeerwachter niet kan bepalen hoelang het voertuig op die plaats zonder betaling geparkeerd staat, wordt forfaitair een uur nageheven, dat wil zeggen over de periode van 8.30 uur tot 9.30 uur. Over het eerste half uur van de nageheven periode was echter geen belasting verschuldigd, derhalve wordt het belastinggedeelte van de naheffingsaanslag met de helft verlaagd; de in de naheffingsaanslag begrepen kosten blijven evenwel gelijk. Constateert de parkeerwachter om 10.15 uur dat hetzelfde voertuig op dezelfde plaats nog zonder betaling geparkeerd staat, dan kan een tweede naheffingsaanslag opgelegd worden, forfaitair over de periode van 9.15 uur tot 10.15 uur. Door middel van de eerste naheffingsaanslag is al over de geparkeerde tijd van 9.00 uur tot 9.30 uur nageheven, zodat de thans nageheven forfaitaire belasting met een kwart verlaagd wordt. Bovendien worden ditmaal geen kosten van naheffen in rekening gebracht (zie hiertoe lid 6). Indien de parkeerwachter om 12.00 uur ten derde male constateert dat hetzelfde voertuig op dezelfde plaats zonder betaling geparkeerd staat, kan een derde naheffingsaanslag opgelegd worden. Daarbij kan het aannemelijk zijn te veronderstellen dat het voertuig in de tussenliggende tijd niet is verplaatst. In dat geval is het mogelijk om het parkeertarief niet slechts over het forfaitaire uur van 11.00 uur tot 12.00 uur na te heffen, maar tevens over de tussenliggende periode van 10.15 uur tot 11.00 uur. De kosten van naheffen worden nu wederom niet in rekening gebracht (zie lid 6).

Tot slot wordt opgemerkt dat, aangezien het belastingtijdvak per parkeerplaats kan variëren van 7½ à 10 minuten tot een of meer uren, in het vierde lid de parkeerduur van een uur is gebruikt om een werkbare eenheid te hebben.

De in het vijfde lid buiten toepassing verklaarde artikelen 21 en 22 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen zien op het opleggen van een verhoging indien de belasting die op aangifte behoort te worden voldaan, niet of te laat wordt voldaan. Aangezien in de nu voorgestane opzet gekozen is voor een systeem waarbij elke – mogelijke – relatie met strafsancties is uitgesloten, achten wij het passend ook de sanctie van de artikelen 21 en 22 van de Algemene wet inzake rijksbelastingen niet van toepassing te doen zijn.

In het zesde lid is in de eerste volzin de bepaling opgenomen dat ter zake van het opleggen van een naheffingsaanslag kosten in rekening worden gebracht.

De kosten, zo is in de tweede volzin van het zesde lid bepaald, maken onderdeel uit van een naheffingsaanslag. Hiermee wordt bereikt dat bestrijding door de belastingplichtige van zowel de naheffingsaanslag als van de kosten van die naheffingsaanslag in één bezwaar-, respectievelijk in één beroepsprocedure kan geschieden.

Het slot van de tweede volzin schrijft voor dat de kosten van de naheffingsaanslag door afzonderlijke vermelding op het aanslagbiljet aan de belastingplichtige kenbaar worden gemaakt.

Met de bepaling in de derde volzin van het zesde lid wordt beoogd uit te sluiten, dat de gemeente méér dan een keer per dag de kosten van de naheffingsaanslag in rekening kan brengen met betrekking tot een motorvoertuig dan ononderbroken op dezelfde plaats geparkeerd blijft staan.

In het zevende lid is geregeld dat de wijze van berekenen en de maximale hoogte van de kosten van de naheffingsaanslag bij algemene

maatregel van bestuur worden bepaald. Met de vermelding in een algemene maatregel van bestuur van de componenten van de in rekening te brengen kosten wordt eenheid in de kostengrondslag bereikt. Met het stellen van een maximum wordt beoogd te voorkomen dat de kosten van een minder efficiënte aanpak door gemeenten kunnen worden afgewenteld op de belastingplichtige.

In de tweede volzin van het zevende lid staat opgenomen dat in de belastingverordening de invulling plaats vindt van de in de algemene maatregel genoemde kostencomponenten. Aangezien de kosten van het opleggen van een naheffingsaanslag niet in alle gemeenten dezelfde omvang zullen hebben strookt het met het karakter van de regeling alleen die kosten, die werkelijk door de gemeenten worden gemaakt en waarvan de omvang in de belastingverordening is opgenomen, aan de belastingplichtige in rekening te brengen.

In het achtste lid is bepaald dat, indien het niet mogelijk is het aanslagbiljet aan de belastingschuldige uit te reiken, kan worden volstaan met het aanbrengen van het aanslagbiljet op of aan het voertuig. Deze bepaling is nodig omdat het in de praktijk slechts in uitzonderingsgevallen mogelijk zal zijn de belastingplichtige terstond het aanslagbiljet waaruit van de naheffingsaanslag blijkt, ter hand te stellen. Aangezien in dat geval niet bekend is wie de belastingplichtige is, kan het aanslagbiljet niet op diens naam gesteld worden.

In de tweede volzin van het achtste lid is daarom de bepaling opgenomen dat in dat geval op het aanslagbiljet in plaats van de naam van de belastingplichtige het kenteken van het voertuig wordt vermeld. De derde volzin van het achtste lid bepaalt dat bij gebreke van een kenteken, zoals dat het geval is bij een voertuig dat niet een motorrijtuig is, in plaats daarvan een of meer andere kenmerkende gegevens van het voertuig op het aanslagbiljet worden vermeld.

Volledigheidshalve zij vermeld dat het, ingeval een aanslagbiljet om wat voor reden dan ook in het ongereede is geraakt, mogelijk is een duplicaat op te maken, dat op verzoek van de belastingplichtige zonedig aan hem kan worden toegezonden of uitgereikt. Het verdient onzes inziens aanbeveling dit steeds te doen in de gevallen waarin het aanslagbiljet op of aan het voertuig is aangebracht. In die gevallen wordt namelijk, nadat is uitgezocht – bij voorbeeld aan de hand van het kentekenregister – wie als houder kan worden aangesproken, aan die houder/belastingplichtige ingevolge de Invorderingswet een aanmaning gezonden om de opgelegde naheffingsaanslag te betalen. Tegelijk met die aanmaning zou dan steeds een duplicaat aanslagbiljet kunnen worden meegezonden, waardoor problemen rond het niet-ontvangen hebben van het biljet worden voorkomen en waardoor de belastingplichtige – wellicht ten overvloede nog eens – op de hoogte wordt gesteld van de opgelegde aanslag, de betaalmogelijkheden en de mogelijkheden om in bezwaar te komen. Daarbij zal ook worden gewezen op de mogelijkheid om bij burgemeester en wethouders in bezwaar te komen tegen de naheffingsaanslag, wanneer degene die de aanmaning en het duplicaat-aanslagbiljet als houder van het motorrijtuig krijgt toegezonden, van mening is dat hij ten onrechte als zodanig voor de betaling van de naheffingsaanslag wordt aangesproken. Indien de belastingplichtige, ook na het verzenden van een aanmaning in gebreke blijft, wordt overgegaan tot het instellen van dwanginvordering, hetgeen kan leiden tot beslaglegging en in het uiterste geval tot executoriale verkoop van de goederen van de belastingplichtige waarop beslag is gelegd.

In het negende lid is bepaald dat de naheffingsaanslag dadelijk en ineens invorderbaar is, hetgeen inhoudt dat er geen beroep kan worden gedaan op een betalingstermijn.

In het eerste lid van artikel 283b is de regeling opgenomen die toepassing van de wielklem mogelijk maakt. In de belastingverordening dient uitdrukkelijk te worden bepaald dat in een gemeente de wielklem wordt toegepast. In samenhang met het tweede lid van dit artikel, dat aangeeft dat bij of – in daartoe aangewezen gevallen – krachtens die verordening de wegen of terreinen worden aangewezen alwaar de wielklem wordt gehanterd, wordt aldus bereikt, dat op het lokale niveau wordt beslist of, en zo ja waar het belang van het invorderen van de gelden voor het betaalde parkeren de inzet van het bijzondere middel van de wielklem rechtvaardigt. Deze wielklem, die geen middel van dwanginvordering is, maar dient tot zekerheid voor de betaling van de naheffings-toeslag, de daaraan verbonden kosten inbegrepen, kan terstond nadat het aanslagbiljet aan de belastingschuldige is uitgereikt dan wel aan het voertuig is aangebracht, zonder voorafgaande aanmaning worden aangelegd.

Burgemeester en wethouders worden als bevoegd gezag aangewezen. Hiertoe is aanleiding, aangezien de toepassing van het instrument van de wielklem plaatsvindt in het kader van het totale parkeerbeleid van een gemeente. Door burgemeester en wethouders ook in het kader van deze regeling als bevoegd gezag aan te wijzen kan het beste afstemming op de overige onderdelen van het gemeentelijke parkeerbeleid plaatsvinden. Daarnaast zal in veel gevallen de uitvoering van de regeling worden opgedragen aan een onder burgemeester en wethouders ressorterende gemeentelijke dienst, die ook anderszins met de toepassing van parkeerinstrumenten (bijvoorbeeld met betrekking tot de eveneens in voorbereiding zijnde nieuwe wegsleepregeling ex artikel 43a van de Wegenverkeerswet) is (of zal worden) belast, zodat ook om organisatorische redenen het aanwijzen van burgemeester en wethouders als bevoegd gezag in de rede ligt.

Volledigheidshalve zij nog opgemerkt, dat is gekozen voor de term «mechanisch hulpmiddel» om mogelijk te maken dat in de toekomst ook andere apparaten, waarmee het rijden met een voertuig kan worden belet, kunnen worden gehanteerd. Ten behoeve van een kort en duidelijk begrip in het vervolg van de wettekst is deze omschrijving vertaald als «wielklem».

In het tweede lid is bepaald dat bij of – in daartoe aangewezen gevallen – krachtens de belastingverordening de wegen of terreinen in een gemeente alwaar de wielklem wordt toegepast moeten worden aangewezen. Wij achten dit in overeenstemming met het karakter van deze regeling, die immers is bedoeld voor de gevallen waarin het belang van de invordering van gelden voor het betaalde parkeren ter plaatse de dringende aanleiding vormt voor het inzetten van de wielklem.

Het tweede lid opent de mogelijkheid dat de aanwijzing van de wegen of terreinen geschiedt bij besluit van burgemeester en wethouders. Deze mogelijkheid is met name van belang, indien tijdelijk de behoefte aan de toepassing van de wielklem ontstaat, bijvoorbeeld bij grote evenementen waarbij tijdelijk en plaatselijk een sterke vergroting van de parkeerdruk mag worden verwacht. Op deze wijze kan effectief op wisselende omstandigheden worden ingespeeld.

In het derde lid is opgenomen dat ter zake van het aanbrengen en van het verwijderen van de wielklem kosten in rekening worden gebracht. Ter zake van het individuele geval worden de kosten bij beschikking vastgesteld. Dit is nodig ten einde voor degene die de kosten is verschuldigd de mogelijkheid van bezwaar en beroep ter zake van de kosten, bedoeld in

het veertiende lid, open te stellen. Verwezen zij voorts naar de toelichting op dat lid.

In het vierde lid komt het gebruik van de wielklem tot zekerheid van de betaling van de naheffingsaanslag tot uitdrukking. Krachtens dit lid wordt de wielklem eerst verwijderd, nadat de betaling van de belasting en van de kosten heeft plaatsgevonden. Worden deze voldaan, bijvoorbeeld bij een daartoe ingericht betaalkantoor, dan is de gemeente gehouden zo spoedig mogelijk de beschikking over het voertuig terug te geven. Wij gaan er vanuit, dat de gemeenten hun organisatie zodanig zullen inrichten, dat verwijdering van de wielklem binnen een redelijke termijn mogelijk is.

In het vijfde lid is bepaald, dat na afloop van een bepaalde periode na het aanbrengen van een wielklem burgemeester en wethouders bevoegd zijn tot verwijdering en in bewaring nemen van het voertuig. Hierbij zij nog opgemerkt, dat dit vervolgetraject slechts kan worden gevolgd, indien een wielklem aan het voertuig is aangebracht en nadat de in de belastingverordening te bepalen termijn van ten minste 24 uur is verstreken. Gelet op de voor de belastingplichtige uit de toepassing hiervan voortvloeiende overlast en financiële consequenties, te weten de verplichting de kosten van verwijdering en bewaring te voldoen, is bepaald dat verwijdering van een voertuig eerst na een minimumperiode van 24 uur mogelijk is. Deze minimumtermijn komt redelijk voor, aangezien mag worden verwacht dat in de gebieden waarin de wielklem wordt toegepast en waarin – als vervolg daarop – de verwijdering van een voertuig plaatsvindt, de meeste gebruikers van een voertuig zich binnen die periode zullen melden, teneinde de volledige beschikking over hun voertuig terug te krijgen. Verwacht mag dan ook worden, dat de in het vijfde tot en met twaalfde lid beschreven procedure niet vaak gevolgd zal behoeven te worden.

Voor hetgeen gebeurt met het voertuig nadat tot overbrenging en bewaring is overgegaan, is in het zesde tot en met zestiende lid in belangrijke mate aansluiting gezocht bij de regeling in artikel 43a van de Wegenverkeerswet. Voor het nauw op elkaar doen aansluiten van die regeling en de onderhavige regeling is gekozen met het oog op een zo doelmatig mogelijke uitvoeringspraktijk. Immers in veel gemeenten is de uitvoering van de wegsleepregeling op grond van artikel 43a WVV in handen gelegd van een gemeentelijke dienst, die naar mag worden verwacht ook bij de onderhavige regeling voor de uitvoering zal gaan zorgdragen. Het op elkaar afstemmen van voorschriften en procedures leidt dan zowel voor de burger wiens voertuig is weggesleept, als voor het betrokken overheidsorgaan, dat met de uitvoering van beide regelingen is belast, tot een overzichtelijke en eenvormige uitvoering.

De belangrijkste onderdelen van de verdere procedure betreffende de bevoegdheid van de gemeente het verwijderde en in bewaring genomen voertuig onder zich te houden, totdat de naheffingsaanslag en alle kosten zijn voldaan (achtste lid), alsmede het in het elfde lid opgenomen recht van verkoop, eigendomsoverdracht om niet of vernietiging van het voertuig voor die gevallen waarin de eigenaar of houder van een voertuig niet is te achterhalen dan wel niet langer prijs blijkt te stellen op het voertuig. Een gelijk recht bestaat er voor de gemeenten, indien het bedrag van de naheffingsaanslag en de kosten ten opzichte van de waarde van het voertuig onevenredig hoog zou worden.

Uit de eerste volzin van het twaalfde lid vloeit voort, dat de opbrengst van het voertuig in de eerste plaats zoveel mogelijk wordt verrekend met

de in rekening gebrachte kosten. Dit houdt in dat bij niet volledige voldoening van het bedrag dat in totaal verschuldigd is aan belasting en aan kosten, de naheffingsaanslag niet of slechts ten dele is voldaan. Aldus is het mogelijk om deze aanslag, dan wel het resterend deel daarvan, alsnog met toepassing van de bepalingen van de Invoeringswet in te vorderen, hetgeen eventueel kan leiden tot instellen van dwanginvordering.

Het dertiende lid bepaalt dat bij algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld met betrekking tot de kosten van het aanbrengen en het verwijderen van de wielklem en van het overbrengen en in bewaring stellen van het voertuig. Aangezien – evenals de in het zevende lid van artikel 283a bedoelde kosten – ook de in het derde en het vijfde lid van het onderhavige artikel bedoelde kosten per gemeente verschillend kunnen zijn, zal worden volstaan met het opnemen in de algemene maatregel van bestuur van de onderscheiden in rekening te brengen kostencomponenten. De invulling van deze kostencomponenten geschiedt ook hier in de belastingverordening.

In het veertiende lid is bepaald dat burgemeester en wethouders het bedrag van de in het twaalfde lid bedoelde kosten bij beschikking vaststellen. Deze beschikking ziet op het bedrag dat in totaal in rekening wordt gebracht. Met het aanduiden in de wet van deze beslissing als een beschikking wordt bereikt dat de belastingplichtige tegen de kosten in bezwaar kan komen op de daartoe in hoofdstuk V van de Algemene Wet inzake rijksbelastingen voorgeschreven wijze.

Als argument voor dit bezwaar tegen de kosten van de wielklem kan de belastingschuldige eventueel hanteren dat de toepassing van de wielklem zelf niet terecht is. Indien burgemeester en wethouders, dan wel de rechter ingeval beroep is ingesteld, van oordeel zijn, dat in het desbetreffende geval de wielklem niet had mogen worden aangelegd, zal de desbetreffende beschikking door burgemeester en wethouders respectievelijk door de rechter worden vernietigd.

Wellicht ten overvloede wijzen wij er hier op dat indien in de bezwaar- of beroepsfase is vastgesteld dat de belasting ter zake waarvan de naheffingsaanslag is opgelegd, niet verschuldigd was, alle eventueel in rekening gebrachte kosten vervallen. Dit geldt niet alleen voor de kosten van de naheffingsaanslag – die zelf onderdeel uitmaken van de aanslag – maar ook voor de kosten van de wielklem en van overbrenging en bewaring die in rekening zijn gebracht op grond van het feit dat er een naheffingsaanslag is opgelegd. Hoewel dit niet wettelijk is vastgelegd komt door de vaststelling dat de belasting niet verschuldigd was tevens de grond te ontvallen aan alle in verband daarmee in rekening gebrachte kosten.

De Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken,
D. I. J. W. de Graaff-Nauta

De Staatssecretaris van Financiën,
H. E. Koning

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

De Minister van Verkeer en Waterstaat,
N. Smit-Kroes